

Een gewoon naamkaartje volstaat niet voor hem. Jan De Groof is regeringscommissaris bij de universiteiten van Antwerpen en Limburg en bij het Instituut voor Tropische Geneeskunde, deeltijds hoogleraar aan het Europa College te Brugge en de Universiteit van Tilburg. Ook vervult hij geregeld zendingen voor internationale instellingen en is hij speciaal Unesco-gezant voor onderwijs. En gehuwd en vader van zes.

Toon Osaer

‘Mijn generatie heeft geen geestelijke vaders’

AL HAD hij een oom-burgemeester en -senator, hij komt niet meteen uit een politiek nest. Toch raakte hij in de ban van de politiek tijdens zijn rechtenstudies in Antwerpen. Hij was actief bij de CVP-jongeren en in scouting. Na Antwerpen volgde Leuven waar hij filosofie, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht studeerde met het oog op een doctoraat over de verhouding Kerk-Staat. Tegelijk ging hij deeltijds aan de slag bij CEPESS, het studiecentrum van de CVP/PSC, werd juridisch adviseur bij minister Rika De Backer, kabinetsmedewerker bij verschillende ministers en ten slotte ook kabinetschef. „Een boeiende combinatie. Ik heb altijd getracht dat dubbelspoor te bewandelen: reflectie en praktijk. Ze vullen elkaar prachtig aan en zijn een wederzijdse verrijking.”

- Politiek bedrijven in de luwte. Nooit een publiek mandaat vervuld? Een bewuste keuze of raakte u niet op een lijst?

Ik heb de kans gekregen, maar verzaakte eraan om twee redenen. Om je idealen te helpen verwezenlijken, hoef je niet noodzakelijk een politiek mandaat op te nemen. Vanuit de ‘tweede lijn’ kun je een wezenlijke bijdrage leveren tot het beleid. Via discrete contacten, de kracht van het argument en de stevigheid van het dossier kun je soms meer bereiken. Hoe belangrijk die zijn, ondervond ik in mijn CEPESS-periode. Dat was een uniek platform waar zowel de lange-termijnperspectieven werden uitgetekend, maar ook aan de korte termijn werd gewerkt. Een boeiende tijd met overleg tussen christendemocraten van noord en zuid, maar ook uit de verschillende groepen, bewegingen en instellingen met christendemocratische inspiratie. Zij probeerden het algemene belang in te vullen vanuit christelijk-sociale

perspectieven. Dat missen we nu toch wel. Daar leerde ik dus hoe je lange en korte termijn constant tegen elkaar moet afwegen en er tegelijk dient gehandeld. Anders faalt je.

De tweede reden is dat een publiek mandaat moeilijk te combineren valt met een academische bedrijvigheid. Je hebt geen greep meer op je agenda, moet constant de boer op. Het zou me in elk geval verhinderd hebben mijn internationale belangstelling verder te ontwikkelen.

- U bent nu regeringscommissaris. Een weinig gekend ambt.

De universiteiten beheren een behoorlijk groot budget, hen verstrekt door de Europese, de federale en Vlaamse overheid. Ze voeren hun opdracht uit namens én voor de gemeenschap. Het is dan ook logisch dat er namens de gemeenschap minstens één instantie is die haar veto kan stellen indien een onverenigbaarheid wordt vastgesteld met wat wettelijk en financieel verantwoord is.

Het is een vertrouwensmandaat dat je uitoefent namens de Vlaamse regering. Maar anderzijds ben je de voortdurende adviseur van zowel de regering als van de instelling. Je bent beschikbaar en aanspreekbaar voor beide, omdat je boven particuliere belangen uitstijgt en in het algemeen belang handelt. Zonder dat je teveel hoeft te wegen op het concrete beleid.

- Wat moeten we ons daar in de praktijk bij voorstellen?

Een paar voorbeelden kunnen dit verduidelijken. Bij de fusie van de drie Antwerpse universiteiten, waarbij zeer verschillende instellingsculturen dienden verenigd, werden veel voorbereidende gesprekken en werkzaamheden hier in mijn kantoor gevoerd en voltooid. Hetzelfde geldt voor de verzelfstandiging van het universitaire ziekenhuis. Maar ik kom ook gemotiveerd tussen bij personeelsdossiers, bij (sociale) investeringen. Zelfs bij de opmaak van de studieprogramma's.

© Fotostijn

der Stoel vervulde ik opdrachten in de Balkan voor de OVSE om het wettelijk arsenaal rond minderheden, cultuur en taal te ontwikkelen. Verder was ik nog actief voor de Raad van Europa en Unesco en met betrekking tot onderwijs en onderwijsvrijheid in verschillende continenten. Als Vlaming moeten we het vergezocht behouden en als inwoners van een klein land genieten we grotere geloofwaardigheid. We hebben geen verborgen agenda van eigenbelang te verdedigen.

- Het bonum commune, het algemeen belang, ligt u na aan het hart. Is er een relatie tussen uw geloof en uw maatschappelijke engagement?

Die twee kun je niet scheiden, het ene appelleert aan het andere. Ze worden gevoerd door lectuur en ook door spiritualiteit. Bij dat laatste speelt de abt van Maredsous een belangrijke rol. Mijn schoonouders bezitten in de buurt een oude hoeve. We komen daar al dertig jaar en wonen er de liturgie bij. We vinden er ook rust en geborgenheid. De omgeving is er rijk aan symbolen en zingeving. Ik heb behoefte om af en toe te herbronnen. Ook de kinderen voelen dat als een meerwaarde, je deelachtig te weten aan een groter verhaal dat je overstijgt. Wat een kritische ingesteldheid ten aanzien van Kerk en geloof evenwel niet in de weg staat.

Mijn generatie heeft geen geestelijke vaders. Geen lichtende voorbeelden zoals een Dondeyne of een Leclerc. We hebben het op een andere manier moeten doen, vooral via lectuur. Voor mij waren toen reeds Pieter van der Meer de Walcheren, Jacques Maritain, Emmanuel Mounier en de Belgische personalisten zoals Louis Janssens erg belangrijk. Zij waren ook kritisch voor interpretaties die tijdelijk bleken, maar boden tegelijk een stevig houvast. Die bevruchten je engagement. Ik zie overigens bij heel veel jongeren vandaag een tomeloze inzet ten dienste van anderen. Zij begrijpen ook nu nog de boodschap van ware naastenliefde. Dat stemt me bijzonder optimistisch.

Voor de meer uitgebreide versie raadpleeg de website www.kerknet.be/degroof.

Om je idealen te helpen verwezenlijken, hoef je niet noodzakelijk een politiek mandaat op te nemen

Let wel, het ambt is meer dan corrigeren, controleren of op de vingers tikken. Het heeft een grote dienende rol: het belang van de instelling, van de gemeenschap en het regionale belang komen erin samen.

- En dan nog vindt u tijd voor academische bedrijvigheid?

Mijn opdrachten in Tilburg en aan het Europa College blijven beperkt, maar ze helpen om met een academisch gezag ook internationaal actief te blijven. Ik mocht ervaring opbouwen in Zuid-Afrika en Rusland met betrekking tot het constitutioneel recht en onderwijsbeleid. Op vraag van Max van